DÉPÔT LÉGAL
LE DIRECTEUR GÉRANT: Hkhaeng

SỐ 997 NĂM THỨ MƯỜI MỖI SỐ 4 XU 丙子年 十月廿九日 NGÀY THỨ BẢY 12 DÉCEMBRE 1936

DÉPÔT LÉGAL INDOCHINE N° 29818

GIÁ BÁN

ĐÔNG-PHÁP		NGOẠI-QUỐC
Một năm	5$00	8$50
Sáu tháng	2.80	4.50
Ba tháng	1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước.
Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương lượng trước.

TIẾNG-DÂN

聲 La Voix du Peuple 民

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút
HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản lý
TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ : thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY

BÁO-QUÁN
Số 123, đường Đông-Ba, Huế
Giây-thép nói : số 82
Giây thép : TIENGDAN HUE

Dân nên gần,
không nên khinh.
(Hạ-Vũ)

MỘT CÁI LỐI QUEN Ở CỬA CÔNG
rất bất tiện cho nhân dân
(Nộp đơn, hầu chữ)

«Kêu bên tòa dễ hơn, kêu bên tỉnh phải hầu chực phiền quá !»

Đó là một câu đã thường nghe trong dân gian nhứt là những người có việc tới cửa tỉnh, tòa truyền nói với nhau.

Câu nói đơn giản mà ở trong có hàm cái ý so sánh, muốn cho rõ thực tế ra sao, ký giả đã hỏi nhiều người thì họ nói :

— Thường có việc gì tới tòa công (tức tòa sứ các tỉnh), nếu như người đã biết rõ nơi nào đưa đơn, nơi nào ngồi chờ, hễ đưa đơn vào là quan Phó sứ chấp ngay, có khi quan Phó sứ đi khỏi thì quan Chánh sứ cũng chấp đơn, chưa nói việc xét xử sau này, chỉ một sự chấp đơn đó rất dễ dàng, dân không lấy làm phiền.

— Vậy bên tỉnh, các cụ ta thì sao mà các anh lại cho là phiền. Ký giả hỏi.

— Bên các cụ ta thì giống còn giữ lề lối xưa, có việc trước hết phải tới ty phần hành, rồi sau mới đưa đơn lên các cụ mà phải hầu chữ cả 3 dinh. Hầu chữ cụ Thượng rồi, phải sang hầu chữ cụ Bố, cụ Án, rủi gặp có cụ đi việc quan vắng thì phải đợi chờ... Đó là một việc rất phiền, vì dân quê ra tỉnh, gần thì 5, 10 cây số, xa đến 20, 30 cây số, phần tiền xe, tiền cơm quán, phần tiền giấy mực mà hầu được cái đơn có khi mất 5, 3 ngày, không phải thiệt thòi cho dân sao ?

— Vậy các ông cứ kêu phủ huyện sở tại mình, không tiện hơn sao ?

— Chính thế, chúng tôi có việc gì vẫn kêu với quan phụ mẫu chúng tôi trước, đã dễ giám kêu tỉnh, tòa đâu, vì có tội «việt không» kia ; nhưng khổ vì gặp cái «ca» đã kêu với quan phủ, huyện mà bị xử ép, hoặc thiên tình, hoặc cứ bỏ đơn vào xó, một đôi tháng không xét, chúng tôi bất đắc dĩ mới kêu đến tỉnh, tòa kia.

—Nhà quê mà kêu kiện gì đến tỉnh, tòa thì tốn kém khó nhọc hơn, có uất ức lắm mới kêu như thế, nhưng có kêu thì tỉnh, tòa lại giao về phủ huyện xử xét thì sao ?

— Vẫn có thế, nhưng nên biết việc gì đã đến tỉnh, tòa mà giao về quan phụ mẫu thì ngài cũng xem xét kỹ càng hơn, vì việc ấy không che kín được. Và lại nhân dân có việc khuất ức, trừ ra một việc «kêu cửa này, kêu cửa khác» ra thì biết làm thế nào? Vậy mà đưa đơn bên tòa, khi nào cũng dễ dàng hơn bên tỉnh, nên chúng tôi có câu so sánh trên...

Ký giả nghe câu nói trên mà sanh mối cảm tưởng :

Trong công việc hành chánh cùng giữ cuộc trị an, cái đều «soi xét dân ẩn» là một đều cốt yếu, dầu dân gian không tiếng kêu ca gì mà các nhà thủ hiến còn đi hành hạt, đi kinh lý và hiểu dụ này nọ. Huống trong dân có đều khuất ức mà có đơn kêu ca, tưởng nên mở cửa rộng cho những lời kêu ca kia được đạt đến một cách dễ dàng, là hợp lẽ hơn.

Vẫn biết dân quê ta phần đông không được hưởng môn học thường thức, không hiểu luật phép ; trong những đơn từ kêu ca kia 10 phần đến 4 5 phần không đúng lệ luật, hoặc có kẻ điêu toa nữa ; nhưng dầu sao nữa, một lời nói, một tiếng than dưới hang cùng ngỏ hẻm mà đạt đến tai quan trên, tức là giúp phần tài liệu cho nhà đương cuộc xem xét được tường tận. Huống có nhiều việc nhờ tỉnh, tòa xet mà họ được thân lý thì dân được thỏa nguyện biết bao !

Ấy vậy mà ở các tỉnh ta, về việc đưa đơn hầu chữ, có lối phiền trên ; ở dưới triều cải cách này, tưởng nên đổi theo cách làm việc như ở các tòa (dân đưa đơn tới có chữ một cụ là được, còn thì nha tư, thơ lại, ty tào lấy chữ ký, không phải phiền dân chầu chực nhiều ngày, tưởng nhân dân lấy làm tiện mà công việc cũng được trôi chảy.

Việc hầu đơn này rất quan thiết giữa quan với dân, mong chánh phủ lưu ý.

Điền-Dân

Chính trị phạm Lao-bảo đã được đọc báo. Còn ở Banméthuột ?

Anh em tù chính trị ở Lao bảo lâu nay chỉ được phép đọc sách, chớ không được đọc báo và tạp chí. Mới rồi nhân dịp ông đồn mới tới, họ cử người lên xin phép cho đọc báo và tạp chí, ông đồn đã cho phép. Thế là từ nay, anh em tù Lao bảo sẽ được phép nhận báo do người nhà gởi tới.

Còn ở Banméthuột thì sao ? Tại nhà lao này, hiện nay số tù còn lại cả 173 người, hầu hết là tù chánh trị. Họ vẫn bị làm việc nặng, và đi các chantier xa tỉnh lỵ, vẫn bị đánh đập và xai chân, chưa được đọc báo, trừ mấy quyển tiểu thuyết hoang đường và ái tình do chính phủ phát gần đây.

Dưới chính phủ bình dân, trong lúc luật tổng ân xá chưa thi hành, họ đương mong chính phủ để mắt tới cảnh khổ của họ mà cải cách chế độ cho họ biết thú «sống» chút ít.

Một người tù đã được tha

CHUYỆN ĐỜI

Thề mà ích chi ?

Tôi còn nhớ kỳ hội đồng Dân biểu vừa rồi, ông nghị Lê-thanh-Cảnh có xin giảm các cuộc lễ tuyên thệ mà nhà nước tổ chức để mua lòng dân mọi. Vì trong các lễ tuyên thệ ấy bọn mọi nhè người Nam và tổ tiên người Nam mà xài một cách vô lý quá, nào mắng nhiếc, nào kêu bằng quân trộm cướp đốt nhà đất trên .. Ở thế kỷ này mà có những lễ tuyên thệ như vậy, thật rất dã man, ông nghị nhà ta phản đối thật là chí lý. Nhưng phản đối là phản đối sao trong lễ tuyên thệ của người Mọi, mà lại nhè người Annam mà nguyền rủa. Chớ cái lễ tuyên thệ cũng có cái ý nghĩa lắm, nhứt là đối với một dân tộc dã man.

Đến như đối với một dân tộc văn minh, dẫu cái lời thề có còn chăng nữa, nó cũng là một câu đầu miệng, hoặc một cái tập tục ở nhiều nơi mà thôi. Ví dụ ta nói đều gì với ai, người ấy tỏ bộ hoài nghi, muốn cho người kia hết hoài nghi thì ta thường nói : nếu tôi nói mà sai thì thế này thế khác v. v... Hoặc ở tòa án, những người ra trước tòa cũng theo lệ mà đưa tay ra trước cây thập tự giá mà thề rằng sẽ nói sự thực. Tôi nói : câu đầu mép, theo tục lệ, là vì ở đời văn minh này họ biết không phải chỉ bằng cứ ở lời thề ấy là đủ, vì nếu họ cho là đủ thì hễ cứ một lần hoài nghi việc gì, bảo người ta thề đi tất rõ ngay, và ở tòa ai có cần gì phải viện dẫn chứng cớ, biện bạch thì phí làm gì cho mất công, cứ bằng như lời thề là đủ rồi.

Vì thế cho nên tôi thấy cái đám thề vừa rồi ở bên chùa Quan thánh (T. D. số trước có đăng) mà tôi phải lấy làm lạ. Hai người mắc nợ nần với nhau, người cho vay nói người vay chưa hề trả, người vay lại nói có trả rồi... Chuyện đã đến tòa án Tourane mà tòa án Tourane lại bảo về thề trước bàn thờ chùa Quan Thánh ở Huế ! Nghĩ có lạ không. Tôi nghiệm mãi mà tôi không biết vì sao Tòa án lại có cái ý kiến như vậy. Tưởng việc đã chưa ra tòa thì 2 bên làm sao với nhau, kéo nhau đi đến chỗ nào thề thốt cũng mặc họ ; cái này họ đã nhờ tòa phân giải thì cứ bằng ở giấy mực chớ hơi đâu mà bảo thề ! Hay là quan tòa họ tưởng đâu dân Annam là hoàn toàn một lòng sùng bái Phật Thánh, không hề dám dối trá chăng ? Thế là họ không rõ bằng ngày ở cái xã hội Annam chúng tôi vẫn có xảy ra vô số là tấn kịch thề, mà có hồi nào nghe nói ai bị ngụy với lời thề đâu.

Thôi đi, những cái chuyện thề «Phật Thánh bắt chết», thề «chết theo ngọn đèn»... toàn là chuyện trẻ con hết thảy, vì từ hồi nào tới bây giờ ta chưa hề nghe Phật Thánh đã bắt chết ai mất. Vậy thì lời thề chết sống là vô giá trị. Có giá trị chăng là đối với cái óc mê tín hủ lậu của dân dã man kia. Hoặc không nữa, muốn cho lời thề có giá trị thì phải là dân tộc tối văn minh biết trọng lời thề kia.

Mà dân Annam ta nói rằng dã man thì hẳn rằng không, vì còn quá quyết gặp mấy dân mọi ; mà nói rằng văn minh biết trọng lời hứa — chưa nói đến lời thề — thì cũng còn nghi lắm.

Lamtây

ÔNG BÙI-THẾ-MỸ CŨNG BỊ TRỤC XUẤT KHỎI NAM-KỲ

Sau khi có lệnh trục xuất ông Diệp văn Kỳ, chủ bút báo «Việt-Nam», thì ông Bùi thế Mỹ, chủ bút báo «Điện-tín» cũng bị trục xuất khỏi Nam kỳ.

Chiều 4 Décembre, ông Cò tới nhà ông Mỹ ở số 1o rue Verdun (Saigon) đưa giấy sao lục nghị định trục xuất nội trong 24 giờ cho ông Mỹ xem, rồi giải ông liền về bót, đến 5 giờ sáng bữa sau 5 Décembre) đưa lên xe lửa tốc hành về Trung-kỳ.

Cũng chưa ai rõ vì cớ gì, chỉ biết 2 nhà chủ bút 2 tờ báo hằng ngày, kế tiếp bị trục xuất trong 3 ngày thế thôi !

Mưu ám sát thủ tướng Quảng-điền

Vì ông này không để ý đến một vụ tranh điền thổ

Theo *Trung-Bắc tân văn* ngày 4 12-36, dư luận ở Đông kinh (Nhật), hiện nay rất xôn xao về tin bắt được một người tên là Hiroshi Watanabe toan ám sát thủ tướng Quảng-Điền (Hirota).

Xét trong mình người này có một ít thuốc cốt min và mấy lá đơn gởi cho các đại thần Tư pháp, Nội vụ, Canh nông, Lục quân và Hải quân.

Một người đồng đảng cũng bị bắt; Cảnh sát lại có tìm được hai gói cốt min trong một nghĩa địa kia.

Bọn này toan ám sát thủ tướng là cốt làm cho dư luận chú ý đến một vụ tranh điền thổ trong hạt Fukushima, mà bung thổ đã nhiều lần kêu với thủ tướng, nhưng thủ tướng không trả lời sao cả.

Sự kiện điền thổ mà gây ra chuyện lớn như thế !

3 NGƯỜI HUÊ KIỀU BỊ TRỤC XUẤT KHỎI ĐÔNG DƯƠNG SAU KHI BIỂU TÌNH

Sau vụ Huê kiều vây tòa lãnh sự họ ở Nam kỳ, yêu cầu ông Trâm cần Y cho phép quyên tiền giúp nước, có 3 người bị bắt giam.

Nay 3 người ấy đã bị trục xuất, và ngày 3 12-36 đã đi tàu «Thái bình dương» trực chỉ Hương cảng.

Ba người là : Lâm Triều, Lâm văn Hiệp, Phù nhơn Minh.

Huê kiều có quyên được 150$ tiền chân 3 người ấy, và trên 2oo nam nữ học sinh cùng thương gia ra bến tàu đưa.

việc thế giới

TRUNG-HOA

Cuộc bãi công ở các sở dệt

Thượng-hải, 4-12 — Tình hình Tsingtao có vẻ yêm tĩnh, các thầy thợ Nhựt canh gác các sở máy dệt của người Nhựt. Cảnh binh Trung hoa lo giữ trật tự trong thành phố. Trung Nhựt đương giao thiệp.

Quân Mông cổ đánh Tuy viễn

Bắc-kinh, 6-12 — Tình hình Tuy viễn đã yêm tĩnh. Theo tin người Trung hoa, thì Tướng giới Thạch ở luôn tại Lô giang kinh đô Hà nam, có kéo cho được đại tướng Song chẻ Tuan chủ tỉnh Hà bắc Charhar hiệp tác với minh đoàn quân Mông Mãn ở Charhar. Có người cho đó là nhân dịp lấy lại được xứ hạt ở Charhar đã bị quân Mông cổ chiếm đoạt năm 1935.

Thượng hải, 5-12. — Hơn một tháng nay đảnh quân Quan đông của Nhựt đóng ở Mãn châu, đã thiệt hành công khai chở rất nhiều súng ống thuốc đạn và đại độ chiến đấu cơ sang biên giới tỉnh Tuy viễn giúp cho bọn Mông phỉ là Vương Anh, Lý thủ Tín xua binh đánh vào Tuy bắc, Tuy đông. Khi ấy, binh đội của bọn Vương Anh và Lý thủ Tín, cậy có quân Nhựt cùng quân Mãn châu giúp vào, nên thừa thế chiếm cứ được Bá linh Miếu.

Nhưng, chẳng may bị quân cứu viện của Phó tác Nghĩa trùng trùng điệp điệp đến bủa vây, nên Bá linh Miếu lại lọt vào tay quân đội của Phó tác Nghĩa khắc phục về trong nháy mắt. Từ ngày thất thủ Bá linh Miếu đến nay, đã gần trọn tháng mà quân đội của Lý thủ Tín và Vương Anh, đã hiệp cùng quân Nhựt phản công cũng lắm trận, song chẳng thế nào hạ nổi cánh quân hùng dũng của Phó tác Nghĩa cho đặng.

Lại nữa, gần đây Tướng giới Thạch đã hạ lịnh sai Trần Thành, bảo đại đội quân Trung ương lên giúp sức với Phó, thì bọn Mông phỉ như Vương Anh, Lý thủ Tín dầu có Nhựt, Mãn hiệp lực, cũng không làm sao đánh với hai vị kiện tướng là Phó tác Nghĩa, Trần Thành cho nổi.

Bởi thế, gần một tháng rồi, quân Nhựt vẫn hiệp sức với Mông phỉ phản công Bá linh Miếu mãi ; chỉ thấy hao binh tổn tướng chớ chưa vượt qua được một tấc đất.

Hôm qua, quân Mông phỉ và đại đội quân Nhựt, lại rần rộ kéo đến miền Tuy bắc có tới 5.000 bộ binh, cùng mười mấy chiếc chiến đấu cơ, chở rất nhiều tạc đạn ; quyết lòng đại cử phản công Bá linh Miếu.

Khi quân đội này, vừa đến thì quân của Trung ương liền xua ra nghênh địch, cuộc đại chiến bạo phát từ 6 giờ sáng bữa 4 Décembre cho đến 5 giờ rưỡi chiều ngày ấy mới dứt. Vì trận thế bất lợi nên cánh quân Mông phỉ chết hết 200 người nguyên ; đội máy bay của Nhựt bị quân Trung ương dùng súng cao xạ bắn rớt xuống hết 2 chiếc, chết 4 tên thợ máy người Nhựt. Đội máy bay này lại đảo liệng trên không mặt Bá linh Miếu. Đào Lâm và Hương bảo toan liệng trái phá xuống cánh quân Trung ương, chẳng dè bị quân đội Trung ương lẹ mắt xả súng cao xạ bắn với lên đoàn máy bay ấy, nên bọn họ đợi hai kéo về Mãn châu. Trận này bên quân Nhựt tổn thất rất nhiều, còn cánh quân Trung ương thì hao hớt chẳng lấy gì làm trọng đại.

Hải quân Nhựt lại thình lình kéo lên chợ Thanh đảo nữa

Nam kinh, 4 12 — Hôm qua, đội hạm chiến của cánh Hải quân Nhựt đóng ở

(Xem qua trang 3 cột 3 mục Thế-giới)

Cùng bạn đọc giả

Đã gần hết năm 1936, xin nhắc các ngài nhớ kỳ hạn mà gởi trả tiền báo cho bản quán để tiện việc sổ sách cuối năm.

Đã mấy tháng nay, bản báo nhận được rất nhiều tin và bài ở các nơi gởi đến, rất cảm tấm lòng sốt sắng của các ngài đối với TIẾNG-DÂN, mong các ngài nghĩ đến sự sống khó nhọc của tờ báo.

TIẾNG-DÂN

THẾ GIỚI THỜI ĐÀM

THÁI-ĐỘ ANH MỸ
ĐỐI VỚI CUỘC
TRUNG NHẬT XUNG-ĐỘT

Sau khi nước Đức hủy bỏ hòa ước Versailles, tiếp có cuộc Ý-A chiến tranh, lại dồn đến cuộc nội chiến Tây-ban-nha, toàn con mắt thế giới đều chăm vào Âu-châu mà bỏ lảng cuộc diện bàn cờ Viễn-đông; chính báo giới Tây Nam ở xứ ta, thường ngày cũng chăm vào những tin tức bên Âu-tây, ít nói đến tình thế Thái-bình-dương, dầu là đám mây đen giữa Trung Nhật, gần gởi bên mình.

Vậy đối với cuộc Trung Nhật xung đột hiện thời, chúng ta cũng nên xét xem các cường quốc đối phó thế nào.

Ở Á-đông này, một cái dã tâm «Á-châu môn-la» cùng «Đại-lục chánh sách» của người Nhật đã làm cho gió mây xao xuyến, không khi nặng nề, nay lại thêm cuộc «Nhật-Đức hiệp ước», và có tin truyền Nhật-Ý cũng sẽ ký hiệp ước với nhau nữa. Thế là cái trận thuyền xâm lược «Nhật Đức Ý» đã kết thành mối liên lạc mà hưởng ứng nhau. Bởi thế, về mặt bên kia, các nhà ngoại giao dự đoán rằng thế nào cũng có cuộc Anh-Pháp-Nga-Mỹ hiệp ước để đối phó lại.

Đó là lời dự đoán, song nhân thể ta hãy xem thái độ Anh Mỹ đối với cuộc Trung Nhật.

Cuộc thế khẩn-trương giữa Trung-Nhật

Đã dùng võ lực chiếm đoạt Mãn-châu, lại còn dở khởi những điều ước cay nghiệt, nào sáng lập 5 tỉnh: Ký, Sát, Tấn, Lỗ, Tuy làm xu vực hoãn xung, tạo chánh phủ tự trị lìa Nam-kinh ra, ngăn cấm và tiêu diệt các vận động bài Nhật, cho đến lập hiệp đồng giảm quan thuế, hiệp đồng phòng cộng cùng dùng người Nhật làm cố vấn... Những điều buộc đó, thừa nhận một đôi cái đã bị dê dầu nhận rồi mà không đừng dậy được, nên nhà ngoại giao Nam-kinh không chịu thừa nhận.

Thấy chánh phủ Tàu dần dà có lộ thái độ cương ngạnh hơn trước, người Nhật càng tăng binh, phái chiến hạm thêm, lại phát biểu tờ «đối Hoa thanh minh». Hữu-Điền nói : «Kết quả cuộc giao thiệp Trung Nhật, thế nào cũng ngả về một đường trong hai đường : không hảo chuyển thì ác chuyển». Oai hiếp đến thế là cùng !

Đứng trước tình thế oai hiếp đó, dân Tàu tăng thêm nhiệt độ ác cảm, gần đây những tấn kịch giết Nhật kiều, Nhật binh kế tiếp xảy ra, bày rõ một cuộc thế nghiêm trọng, nay đã có cuộc chọi nhau ở Tuy-viễn.

Trung-quốc vẫn biết tự lực không địch lại Nhật, nhưng nếu đến bước cùng, tất phải chọi liều, sự chọi liều đó Trung-quốc vẫn nguy, song nếu dã tâm của người Nhật mà đạt được, nghiễm nhiên làm chủ tể đất đại-lục kia, những nước có quyền lợi lớn ở Trung-hoa như Anh, Mỹ, không phải là không bị thiệt hại to ; nghĩa là bao nhiêu quyền lợi sẵn có ở Trung-hoa phải nhường cho Nhật bản độc chiếm mà mình bước lui ra ..

Nhưng Anh Mỹ có cam tâm đành chịu nỗi thiệt thòi ấy không ? Ấy là một câu hỏi mà các nhà quan sát tới cuộc Viễn-đông rất chú ý. Vì cuộc Trung Nhật quan hệ, đã đi đến bước cuối cùng, mà đồng thời trường hiệp quyền lợi xung đột giữa Anh Mỹ với Nhật bản càng bày tỏ một cách rõ rệt.

Tình thế xung đột giữa Nhật bản với Anh Mỹ

Nói đến tình trạng xung đột này, tưởng nên thuật cái mối quan hệ «tam giác» Anh, Mỹ, Nhật đối Hoa sau cuộc «9 18» (tức là Nhật chiếm Mãn-châu) :

Nguyên từ năm 1932 về trước, vì muốn duy trì cuộc «quân thế» ở Viễn-đông, Anh, Mỹ đã triệu tập các nước có quan hệ với Trung-quốc — cả Nhật-bản — cùng định «công ước 9 nước» qui định cùng tôn trọng chủ quyền là bảo toàn chính của Trung-quốc. Sự biến «918», Nhật-bản phá hoại chủ quyền lãnh thổ của Trung quốc là trái với công ước nói trên.

Lúc bấy giờ, Mỹ muốn liên hiệp với Anh triệu mấy nước cùng ký ước kia đồng nhau ngăn cuộc hành động võ trang xâm lược của người Nhật. Nhưng nước Anh vì tình bạn đồng minh cũ với Nhật, toan cùng Nhật xin ít mối lợi. Gia

(Xem tiếp qua trang 2 cột 3)

https://tieulun.hopto.org

VIỆC TRONG NƯỚC

Một cuộc diễn thuyết

HUẾ. — Tối 8 Décembre vừa rồi ông Phạm-quang-Bách, Luật-khoa Tấn-sĩ và Văn chương khoa Cử-nhân, tạm phái tại bộ Tư pháp, diễn thuyết về Triết lý của Bergson (Intelligence et intuition d'après Bergson) tại nhà Hội đồng Dân-biểu có các cụ thượng, một số quan Tây và rất đông nhân vật Thần kinh cùng học sinh đến nghe.

Trong hơn một tiếng đồng hồ, diễn giả đưa thính giả đi đến các chỗ đã cao siêu trong rừng triết học, và được công chúng rất hoan nghênh.

P.

Ruộng cầm rẻ quá mà không cho chuộc

THỪA-THIÊN. — Chúng tôi làng Niêm phò Quảng điền) nhờ quí báo đăng việc kêu oan này:

Kỳ năm ngoái, nhân quan sức thâu học trình lạc quá gấp, cho phải viên thúc. Làng chúng tôi không có tiền, phải cầm 13 mẫu ruộng 3 năm được 331$, ai ai cũng biết quá hạ, mà ngặt quá phải cho kịp hạn. Nay làng chúng tôi hội đồng dân, chiếu theo lời vẫn xin chuộc ruộng ấy lại, vì ruộng ấy cho thuê bây giờ có thể 1200$, mà chỉ cho tính tới vốn 431$. Tính ra chuộc có lời cho đồng dân. Tiền lời ấy làng chúng tôi định trả sự 2000$, vậy nạp thuế kỳ năm ngoái, mà chủ mua không cho chuộc. Hiện làng chúng tôi đã kêu tại huyện, phủ và tòa đã gần 1 tháng mà chưa mong ơn xử xét.

Vì sự chậm trễ e nông vụ tấn thời không kịp cày cấy, rất hại cho đồng dân. Mong quan trên xét xử cho dân nhờ.

Dân nghèo

Cậy cơ làm càn!

THANH HÓA — Nguyễn-văn-Chất làng Ngọc trà, tổng Thái lai, huyện Quảng xương, năm 1930 quyền lý trưởng trong 3 tháng, mà mưu mãi công điền của làng 5 mẫu 3 sào, liên canh liên trưng kể đã sáu bảy năm nay, hiện có lý trưởng Bàn lâm và Ngọc trà thu thuế đã biết.

Nay Tộ biểu Nguyễn-văn-Hải là chủ ý, sợ mang lỗi phủ đồng, nên hội làng để bỏ sở ruộng ấy, thì vợ Chất xỉ xói chưởi mắng Tộ biểu Hải ở giữa đình trung, trước hội đồng hào tộc lý dịch. Đã là sự lại Tộ-biểu mà bị tên Hời mắng chưởi giữa đình, Hải đã có đơn kiện.

Dân

Vụ kiện về việc làm trường

NGHỆ-AN. — Vừa rồi nhơn dân huyện Nam đàn gửi lên thượng quan mấy lá đơn kêu về việc làm trường. Nguyên hạt Nam đàn từ năm lộn xộn, trường học bị phá tới nay, học trò phải học ở đình đền. Nay nhà nước cho một số bạc 1100$ và góp của dân lại 1000$, cộng là 2100$, giao cho quan huyện Nam đàn nhận chỉ về việc làm trường. Trong huyện hạt có cả thảy 4 tổng, văn thân chức sắc cũng nhiều, mà quan không hỏi ý kiến ai về việc kiến thiết nhà trường, cai tổng H. đ. Phát phó tổng đương chức tổng Xuân liệu, tới làm giấy và giao bạc cho ra làm.

Nghe trường làm toàn bằng gỗ xấu, nhân dân sợ không lâu sẽ hư, dân phải đóng góp sửa lại, nên toàn hạt dân có đơn kiện phó Phát đứng làm trường cầu ăn muội.

Quan huyện có quở dân rằng đâu kiện người làm trường tức là kiện quan. Dân đương trông chánh phủ khám xét trường lại cho rõ sự thực.

Rõ chuyện

Lời dụng và bóc dân đủ đều!

HÀ-TỊNH. — Làng Tiên tương, phủ Thạch hà, có 3 thôn, dân trong gần 300, dân thể hơn 700 mẫu, mười năm lại đây bị bọn lý hào làm lắm điều nhũng tệ, dân đã kêu nhiều lần mà chúng chẳng gớm làm đều, nay cũng tệ hơn:

a) Năm trước làm chùa 40 500 quan tiền, mà chúng thu của dân hơn 2000 quan, lại bây lỗ lạc thành hơn 2000 quan nữa.

b) Năm ngoái bày sự làm đền tốn hết 1500 quan; lỗ lạc thành 800 quan, mà thực làm không đến.

c) Lễ kỳ phúc năm nay làm đến 4 bò, 8 lợn, gà rượu ngoài, lại gọi cả đào về hát 2, 3 ngày đêm, đều tiền của công cả.

d) Tháng 8 ta vừa rồi, bắt đầu góp mỗi số tiền 800 quan để sửa Thành hoàng đem hương ra chỗ đồng giáng ngồi. Hương ra gây, góp đâu 30 quan để sửa hương án.

e) Hiện trời hạn quan có sức đào vỏ, lũ hương dân đổ 1 đồng bạc mà chúng bổ 50 quan.

g) Quan Công Sứ Jeannin (hiện Công Sứ tỉnh Nghệ), có cho làng 150$ làm cống lấp đập ngăn nước mặn, chúng chỉ mua 13 thước đá (mỗi thước 0$50), xi măng và vôi hào hết chừng 6$00, cũng các công độ trên hai chục đồng; cống làm chưa thành, đập chưa đắp mà bọn ấy vào túi cả cả.

Ngoài ra, như số đình thì lên xuống luôn, cũng mỗi tệ khúc không sao kể xiết.

Lý hào như thế, dân ngấn cả kêu không thấu đâu. Vậy đăng lên báo mong quan trên trừ mối những tệ ấy cho dân nhờ.

3 người dân làng lại cáo

Sao lại nhổ thuốc và cản trở?

QUẢNG-NAM. — Chúng tôi là dân làng Phi phú, tổng Phú khương, phủ Điện bàn, xin Quí báo đăng việc khổ ức oan này:

Nguyên ngày tháng 11 năm ngoái, làng chúng tôi đến trường quân cấp, có xin đơn bằng triện tri và quân cấp, dân chúng tôi thuận ký nhận phần hơn 250 người, chỉ đạt hào mục Trần Ngọc và 25 người không chịu nhận phần. Ngày tháng giêng năm nay, Trần Ngọc xúi bọn ấy hơn 50 người ra nhổ phá thuốc lá trồng tại đất phần của Trần Đạt, Trần Nhã và đất công dụng của Trương Lương đã lâu được, hiện có giấy mực tại quan phủ. Đến nay đã hơn 10 tháng mà không chịu xét xử.

Bây giờ đến vụ canh bả, dân làng chúng tôi là Trần Nhanh, Trần Chấn ra cày đất gieo trồng, Trần Ngọc đem dân ra cản trở. Lý hương làng chúng tôi hỏi tại chúng sao đánh cản, tên Hương thơ Trương Trần bị thương nặng, hiện nằm tại nhà thương.

Trần Ngọc cậy thế hà hành như vậy, nhẫn đất làng chúng tôi phải bỏ hoang, thiệt hại cho chúng lắm. Mong quan trên lấy lẽ công bình tâm đoán cho chúng tôi nhờ.

Dân làng

Quan hay đánh quá!

Ở miền phủ Duy xuyên, gần đây đi đâu cũng nghe dân gian phàn nàn « quan phủ hay đánh »!

Họ kể: như đắp đường Mỹ sơn, quan thân hành bắt đổ cát dày cho được 0m40, sau có quan tân tỉnh đi lên thăm, bị cái tấn bánh xe, quan đổ lỗi cho tổng lý, rồi mắng quở. Ngày 11-11-36, quan đi khám xét đập Phú sơn, đi ngang địa phận làng Trà lý, lý trưởng sở tại Ng. q. Đính đem dân và đuốc ra đưa quan. Vì trời mưa, đuốc tro thắp lâu đỏ, quan xuống ngựa, miệng mắng chưa đạp đánh lý Đính một trận.

Người ta còn kể nhiều chuyện, nghe đã thấu tai quan trên. Mong sao quan phụ mẫu bớt cái cử chỉ thô bạo ấy cho dân khỏi than phiền.

Nghe rõ

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

PHÁT-HÀNH LẦN THỨ HAI

Kỳ thứ ba này sẽ xổ tại SAIGON

Ngày 19 tháng Chạp tây năm 1936

Kỳ này cũng vẫn phát hành có 200.000 vé!

VÉ BÁN GẦN HẾT RỒI, MUA MAU MAU ĐI ĐỪNG CHỜ NỮA!

Kỳ này cũng vẫn có:

1 số trúng	**4.000$**
8 số trúng	1.000
80 số trúng	100
400 số trúng	50
4.000 số trúng	10

Bất cứ kỳ nào, dầu trúng hay không, nhớ cất vé cẩn thận, đợi tới ngày 20 tháng Giêng tây năm 1937, mà dự cuộc xổ số chung, xổ tại Huế liền sau khi xổ kỳ thứ tư rồi, có BA LÔ LỚN:

100.000$ — 40.000$ — 20.000$

NÊN ĐỂ Ý! Vé hai kỳ trước bán hết mau quá! Nên mấy ngày nay đã bắt đầu bán vé kỳ thứ ba rồi! Ở các thành-thị, bán đến 18 tháng Chạp tây thì thôi, còn các chỗ khác bán đến 17 tháng Chạp tây là cùng.

CŨNG 1$ MỘT VÉ MÀ LẠI ĐƯỢC HAI DỊP MAY!

TIỆM THUỐC BẮC CỦA ANNAM VÀ TÀU KHÔNG ĐƯỢC BÁN THUỐC TÂY NỮA

Vừa có nghị định của quan Toàn quyền đề ngày 30 Octobre 1936 định về việc bán thuốc như vầy:

Những người Annam và Tàu bán thuốc Bắc đã được phép trữ thuốc Tây để bán y theo chỉ dụ ngày 6 juillet 1928, chỉ còn được phép mua để bán như cũ cho đến ngày 30 juin 1937 mà thôi. Quá ngày ấy thì những phép cho trước kia đều kể là vô giá trị.

Vậy kể từ ngày 30 juin 1937 các tiệm thuốc Annam và khách trú sẽ không còn được phép bán thuốc Tây nữa.

Hội chợ của Hội Lạc-thiện Huế

4 giờ chiều chủ nhật 6-12-36, hội Lạc-thiện Huế đã khai mạc buổi chợ đêm tại nhà hàng Morin.

Khách vào xem đông, đồ bánh, đồ thêu... bày ra nhiều thứ đẹp mắt. Kết quả số thu vào khá. Lại có xổ số tombola, được nhiều số trúng, dưới này chỉ đăng số trúng mà chưa ai lãnh vật hạng tiền khi xổ; ai có số dưới đó, cứ đem đến nhà bà Le Nestour, hội trưởng hội ấy ở phòng giấy tại nhà thương lớn (đường Jules Ferry mà lãnh đồ, từ 9 giờ đến 11 giờ mai:

1831	2743	803	2681	2823	509
1783	3351	3642	1398	2832	1432
2343	533	426	3369	494	736
1734	2212	1152	934	134	1038
1866	1649	1149	373	1917	1457
1361	2030	1227	291	391	1332
1883	3439	3378	3074	2830	790
77	2378	1282	1858	401	2340
1418	743	1980	2444	1865	3187
2263	3427	1618	3656	831	3404
707	673	3924	2025	1191	298
199	3491	285	3136	1799	150
2738	843	3853	1578	3660	3735
694	2918	737	2048	244	911
1031	184	1484	1393	3645	3392
183	3193	1204	3506	649	310
2157	404	1468	2643	3258	1768
2121	2901	318	3566	65	1050
500	1229	3856	3946	3638	138
2920	1907	1491	3492	680	3592
629	3271	3475	367	2612	2665
				128	287

THƠ TÍN

Cùng Ô. Ph. D., v. Vạn lý, Đức phổ, Quảng-ngãi

Được bài ông nói việc ruộng đất bị xâm chiếm mà quan trên xử ép., Việc ấy thì ông cứ kêu nài, nhờ nhà pháp luật minh xét, vì việc này đơn trưng bộ tịch giới hạn và hồ sơ dài quá, không thể đăng hết mà đăng sơ lược thì không được rõ.

Ô. Cầm-Đình, v. Đề-an, Nghĩa-hành, Quảng-ngãi

Được bài ông nói chuyện ra lệnh này nọ... Ít nữa có gì làm bằng, có giấy trát thế nào, chớ nói miệng thì vô bằng, không thể đăng được.

Đồng dân làng An xuyên, Phù mỹ, Bình định

Bản đơn và các giấy tờ mà các ông nhờ bản báo chuyển đạt lên Bộ Tư-pháp, đã chuyển đạt ngày 11-12-36 rồi.

T. D.

Lời cảm tạ

Chúng tôi xin có lời cảm tạ quí Quan, quí Ông, quí Bà có lòng chiếu cố hoặc gởi thư, điện tín chia buồn, hoặc gởi đồ phúng điếu, hoặc thân hành đưa đám nội-nhơn chúng tôi là:

Madame HUỲNH-THỊ LAN

Tạ thế ngày 1er Décembre 1936.

Trong lúc tang sự bối rối, có đều gì lầm lỗi, xin tha thứ, chúng tôi lấy làm cảm tạ vô cùng.

Nay kính tạ

NGUYỄN-ĐÓA

Đốc-học Quảng-ngãi

Foire de Hanoi

N'oublions pas que c'est le 19 Décembre que s'ouvrira la 13ème Foire Commerciale de Hanoi où le meilleur accueil est réservé à tout visiteur.

Quanh chuyện đình công

TRUNG-KỲ

Hơn 200 phu ở Bến-thủy (Nghệ-an)

Sáng 4 Décembre, hơn 200 phu đào sông dẫn thủy nhập điền ở sau núi Mèo (Bến-thủy), không biết chủ thầu đối đãi thế nào, rủ nhau đình công cả.

Sau một cuộc điều đình, chủ thầu chịu tăng lương, nên 1 giờ chiều ấy họ đã đi làm.

BẮC-KỲ

70 phu ở kho muối sở Thương-chánh Gia-lâm

Vừa rồi mấy bữa đây, 70 cu ly khuân vác muối ở kho muối Gia-lâm đều nghỉ việc để phản đối người cai trông nom họ, và yêu cầu người cai này lấy huê hồng 1$ chỉ 5 xu thôi (lâu nay 1$ lấy 0$10).

100 thợ ở nhà máy gạch Hưng-Ký

Hơn trăm thợ ở nhà máy gạch Hưng-Ký ở Yên-viên (Hanoi) cũng đình công. Chủ nhà điều đình chịu tăng lương, nên sau đó thợ đã đi làm.

1.000 thợ kẻm Tỉnh-Đức

Hôm 1er Décembre, 600 thợ mỏ và 400 thợ khác ở Tỉnh-Đức, cách Cao-bằng 64 km., đều đình công, xin nhiều đều: như tăng lương, giảm giờ làm, xin cho các đồ làm v. v...

Có 2 người thợ bị bắt. Buổi trưa có giấy dán khắp các nơi khuyên thợ đi làm.

11 người thợ bị án

Hôm 3 Décembre, tòa Nam án Nam-định đã đem xử 11 người thợ bị bắt trong lúc 300 thợ đình công ở nhà máy chiếu Nam-định. Mỗi người bị 15 ngày tù.

Nhà báo « Le Travail » bị khám xét

Trong lúc ông Nguyễn-mạnh-Chất, phóng viên báo « *Le Travail* » ở Hanoi, đang đợi số xuống Haiphong trả lời với quan tòa về sự đi lấy tin thợ đình công ở Hongay, thì sớm mai ngày 3 Décembre, nhà chuyên trách tới tòa báo ấy khám xét, lại tới nhiều nhà riêng của người làm tại tòa báo ấy lục nữa. Nhưng không được vật gì « đáng nghi ».

NAM-KỲ

Hơn 1.000 thợ ở Ba-son (Nam-kỳ)

Chiều 3 Décembre, hơn nghìn thợ ở sở Ba-son làm reo; kiểng đánh đi làm thì không có một người nào vô.

Thợ yêu cầu: tăng lương; cho 12 người bị đuổi trở lại; giờ làm thêm phải bằng rưỡi lương thường; thi hành luật 40 giờ, vì các người thơ ký đã được hưởng luật ấy.

Sở Ba-son này thuộc bộ Hải-quân, nên thợ đã đánh điện sang ông Gasnier du Parc Tổng trưởng bộ Hải-quân Pháp và ông Moutet Tổng trưởng thuộc địa, để nhờ can thiệp.

200 THỢ XE ĐIỆN Ở GÒ-VẤP

Thứ bảy 5 Décembre, 200 dân thợ ở hãng Dépôt xe điện Gò vấp cũng đình công. Đình công vì lẽ gì không rõ: họ làm yêm điềm, chớ không hay gì cả.

Liền đó chủ hãng cho dán giấy nói thợ có vô làm nữa thì phải làm đơn bẩm hồi.

(Trích các báo)

BÁO CHÍ XỨ BẢO-HỘ TUNISIE ĐƯỢC QUYỀN RỘNG KHÁ

Báo chí ở Đông dương, không kể mấy xứ Bảo-hộ như Trung, Bắc-kỳ, vẫn còn đáng buồn; đến như đất thuộc địa Nam-kỳ mà cũng chịu một cảnh.

Trước sự bó buộc của luật báo hiện thời, không ai không ao ước cho nó nới rộng theo như chế độ báo giới ở Pháp.

Một đều lạ, đồng là Bảo hộ cả, vậy mà xứ Tunisie Bắc Phi-châu), thì chính phủ Pháp nới rộng quyền hạn báo giới khá lắm (theo *Đuốc-nhà-Nam*).

Tuy chưa trọn theo luật 29 Juillet 1881 của báo giới bên Pháp, chớ Tunisie mới đây theo sắc lệnh 6 Aout 1936 và đã đăng vào công báo Tunisie ngày 11 Aout, thì từ nay bên ấy báo xuất bản khỏi phải xin phép trước gì lôi thôi; có bài gì nhà báo bị chính phủ cho là « phạm phép » thì cứ ra tòa án, ông chủ nhiệm cãi cọ minh bạch đều mình dễ dàng, chớ chính phủ không được quyền bắt đình bản. Tờ báo dầu bị cấm đi nữa cũng chỉ trong hạn 8 ngày. Nhà báo lại được quyền chống án mình lên tòa Phúc-án hay tòa Phá án.

Một bầy con cả, mà đứa ăn bánh uống sữa, đứa lại gậm khoai khô, chỗ bất công ấy, nhà cầm bút phải ghen, là lẽ tự nhiên. Chính phủ có nghĩ đến đó không?

Nguyên soái Denain tại Huế

Nguyên soái tới Huế lúc 2 giờ chiều 5-12-36 bằng máy bay riêng, đỗ tại sân máy bay Phú-bài, có quan Khâm-sứ Guillemain và nhiều quan văn phòng ngài đến rước về.

4 giờ, nguyên soái có duyệt đạo binh trước tòa Khâm. Tối ấy có thết tiệc tại tòa Khâm, có Hoàng-thượng. Hoàng-thượng có gắn Nhứt hạng bội tinh cho Nguyên soái và tứ hạng bội tinh cho quan ba hầu của Nguyên soái.

XỔ SỐ ĐÔNG PHÁP NGÀY 19 DÉCEMBRE

Cuộc xổ số Đ. P. ngày 19 Décembre tại Saigon, giây thép gió sẽ truyền số trúng ra khắp nơi: 9 giờ 30 đến trưa, truyền ra tại nhà giây thép Saigon; từ 10 giờ đến trưa, truyền ra tại nhà giây thép Hanoi.

Bữa ấy nhà ai có máy thu âm đều nghe người ta hô số trúng rõ ràng.

Thái-độ Anh Mỹ đối với cuộc Trung Nhật xung-đột

(Tiếp theo trang 1)

đi Nhật lại đã xướng khẩu hiệu « phản Nga hài cọng » hợp với cái mùi ngon miệng của người Anh. Anh mới ngấm ngầm chỉ trì cách hành động vì ước của Nhật — cũng đã phái điều tra — không đếm xỉa gì đến đề nghị của Mỹ. Kết quả Nhật nuốt ngon Mãn-châu, lập ra cái nước mới dưới nách mình, mà đề nghị của Mỹ chỉ lừa một điều « bất thừa nhận Mãn-châu » của quốc-vụ-khanh Sư-đình-sanh!

Anh Mỹ đối Nhật không nhứt trí

Chiếm Mãn-châu xong, người Nhật cứ thẳng tay lấn tới, nay xâm miền này, mai lấn tỉnh nọ, Mỹ vẫn nóng ruột muốn can thiệp, nhưng vì trong màn kín kia, Anh vẫn cứ tha hồ cho người Nhật làm tới, thế lực Nhật bủa ra càng rộng và càng mạnh. Ngày 17-4-34, Nhật mới phát biểu tuyên ngôn:

« Phong tỏa các cửa Trung-quốc, phản đối bất kỳ nước nào viện trợ Trung-quốc ».

Lời tuyên ngôn ấy không khác gì hạ lệnh trục thế lực Anh Mỹ ra ngoài Trung-quốc. Lúc ấy Anh Mỹ đều phản đối một cách nghiêm trọng. Nhưng kết quả — có lẽ Nhật có hứa ngầm với Anh rằng mình không động chạm đến quyền lợi Anh — Anh làm lơ, làm cho Mỹ cô, Mỹ cũng rút quân kéo cờ trở lui; Thế là một mình Nhật tha hồ ngang dọc, nào lập chánh phủ trò rối, nào chánh sách trốn quan thuế (lậu tư). Trực tiếp phá hoại nền quốc dân kinh tế của Trung quốc đã phần mà cũng trực tiếp phá hoại đến thị trường Anh Mỹ. Thế lực và quyền lợi của Anh Mỹ ở Trung-quốc đã sa vào cái cảnh « mặt trời gần chen rồi »!

Ngộ điểm của Anh Mỹ

Về chuyện đã qua, không chỉ Trung quốc có ý trông cậy Anh, Mỹ can thiệp, tự mình nhứt vị thối sức để cho Nhật thong thả tấn hành như vào xứ không người, Trung-quốc đã lầm, mà chính Anh Mỹ — nhứt là Anh — cũng lầm:

Nếu như Anh không chi-trì Nhật bản mà cùng Mỹ hành động nhứt trí thì ngọn lửa xâm lược bồng bột của Nhật bị dụt tắt cũng nên. Thị trường Anh Mỹ ở Viễn-đông việc gì đến lay động? đường phòng tuyến thứ nhứt của nước Anh, việc gì phải lui về phía tây Tinh-châu (Singapour)? Thế là về khoảng trước đây Anh Mỹ không hiệp điều, có bị tổn hại không ít.

(Còn nữa)

KHÁCH - QUAN

5.000 DĨA HÁT COLUMBIA

PATHÉ và VICTOR ở Pháp mới sang

Xin mời quí ngài đến nghe những bài hát mới của nhà danh ca

TINO ROSSI

và những điệu hát Cải-lương, ca Huế, hát Tàu xưa nay chưa ai có, mà giá chỉ có 1$90 một dĩa

SOCOA, 145, Rue Paul Bert, HUẾ

Sữa

NESTLÉ

hiệu CON CHIM

Sức Khoẻ Của Trẻ Con

Nhiều Chất Bổ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học Lycées ở Khắp Đông-Dương

THUỐC TRỊ

BẠCH ĐÁI VÀ TỬ CUNG

Đại lý: hiệu Nhành Mai

Giá mỗi hộp 0p40. Trị không hết bịnh không lấy tiền

Người đàn bà chứng bạch-đái và tử-cung, không gặp thuốc hay điều trị thì trọn đời không con, và thân thể càng tiều tụy, sau yếu lần mòn, sanh các chứng khác nguy hiểm cho tánh mạng lắm. Thuốc bạch-đái và tử-cung của bổn-hiệu hết sức hay, trị các chứng kể dưới đây:

Huyết trắng ra đầm đề khi trong khi đục như nước cơm vo, gương mặt xanh xao, càng ngày càng ốm, mỏi mệt cả chân thấp, hoặc tử-cung có vít thương, ra huyết trắng vàng và lỏng, hình như mủ, tử-cung ngứa khó chịu hoặc đường kinh khi trồi khi sụt, khi ra năm bảy ngày mà không dứt, khi đi tiểu đau rát. Hoặc bị sang độc, lậu độc tử-cung có mụt, ra huyết trắng có giây có nhợ và có mủ. Các chứng trên đây dầu nặng thế nào uống thuốc nầy hiệu nghiệm như thần. Giá mỗi hộp lớn 0$40. Có bán nơi các chỗ bán thuốc Nhành-Mai.

HUẾ: Trữ bán nơi TIẾN-ĐỨC, 11 quai de la Suoms, và các chỗ bán dầu Khuynh-diệp có bán.

VẬT QUÍ CHO KHÔNG LÀM PHƯỚC

(Vật nầy đã cứu trên 100 mạng rồi)

Tôi có thứ hột trị nọc Rắn Rít rất tài. Từ ngày tôi biết hột nầy, tôi đã cứu được trên 100 mạng bị rắn rít cắn, Rắn Hổ, Rắn Trun, Rắn Lục đều có cứu rồi và có cứu được hai người bị rắn cắn chết rồi, ngực còn nóng cứu sống lại.

Ai rủi bị cắn, cắt hột nầy một chút cho lòi ruột để vào chỗ bị cắn, hột tự nhiên hít vào, hít rất mạnh rẩy cũng không rớt, chừng hít hết nọc mới nhả ra. Người bịnh vô hại.

Ai muốn có hột nầy viết thơ cho tôi, nhớ bỏ theo 0$05 cò, tôi cho không làm phước, do nơi NGUYỄN-VĂN-LƯỢNG, boîte postale N° 336, Saigon.

Bằng muốn có gấp, mua một hộp thuốc đan hiệu (Con rắn) thứ lớn 0$30. Trong hộp thuốc đan đó, có đủ vài hột nầy cho không. Thuốc đan dùng trị Ghẻ, Tức, Nhọt, Hạch đàm, đàn bà đau vú, sài sưng, nhức đầu, nước ăn chơn. Trị toàn cả các bịnh người ta, rất thần hiệu. Khắp nơi có bán, nơi các chỗ thuốc hiệu Nhành Mai (mỗi nhà cửa có sẵn hột nầy chớ khi hữu dụng đi đường bỏ trong hộp đem theo càng hay).

Trong nhà thường có Rít, bò cạp, nên chứa sẵn hột nầy.

HUẾ: Trữ bán nơi TIẾN-ĐỨC, 11 quai de la Suoms, và các chỗ bán dầu Khuynh-diệp có bán.

Một người tây lính toan tự tử

HUẾ — Khi 2 giờ chiều ngày thứ ba 8 Décembre, không biết vì duyên cớ gì, người tây lính Tissier Gaston 23 tuổi, N° Mle 7616, về vệ 10e R. M. I. C. ở tại Mang cá, lấy súng lục tự bắn vào ngực để tự tử, nhưng may viên đạn đi xiên về sườn hông bên trái, nên Tissier chỉ té xỉu xuống.

Sau tin báo, quan Thống binh liền cho chở tên lính ấy qua bịnh viện Huế, đã quan thầy mổ lấy đạn ra và băng bó lại, thương tích xem ra cũng không nặng lắm.

P. V.

Mất con

Tôi tên là Trần-Mưu, làng Thạnh-Ninh, tổng Thuận-truyền, huyện Bình-khê, tỉnh Bình-định, (par poste Phú-Phong) có đứa con tên Trần-văn-Lý, tên tục là Trần-Ất, 15 tuổi, người gầy ốm, mặt xương, nước da trắng, mắt một mí, học tại trường Phú-phong, huyện Bình-khê.

Ngày tháng ba ta năm nay (1936) đương học, tự nhiên bỏ đi đâu không biết. Tôi ra công tìm kiếm đã nhiều mà không thấy, tình cha con ruột thịt rất lấy làm thương nhớ buồn rầu. Vậy tôi đăng lên báo mấy hàng nầy, xin bà con cô bác, ai biết nó ở đâu, hoặc gặp nó nơi nào; làm ơn mách giúp chỉ đàm cho tôi, tôi sẽ đến tận nơi đem nó về, và ơn to ấy tôi xin báo đáp.

Nay kính.

TRẦN-MƯU

Muốn bán

Một cái nhà lầu N° 125 quai Đông-ba Huế. Giá 1780$00.

Hỏi tại Bổn báo

Thi-văn với thời-đại

— Cô-Cô —

VIỆC THẾ-GIỚI

(Tiếp theo trang 1)

Thanh đảo (Sơn đông), thình lình bão rớt lên chợ Thanh đảo, mượn cớ rằng vì bọn thợ ở mấy hãng dệt tơ của Nhựt tại đây, làm reo ngót 3 muôn 6 ngàn người, nên quân đội Nhựt phải kéo lên bờ, để bảo hộ các xưởng tơ lụa của họ. Khi lên bờ, bọn quân Nhật lại vây chặn Thị đảng bộ, xét lấy cả giấy tờ và nhục mạ các chức viên trong đảng bộ; còn bắt ngang mấy vị biên tập của Dân báo ở đây nữa.

Viên Thị trưởng Thanh đảo là Trầm hồng Liệt, được tin liền đánh thân đến kháng nghị với viên Tổng lãnh sự Nhựt ở đây. Nhờ vậy, các vị biên tập của Dân báo mới được thả ra, sau khi Trầm hồng Liệt kháng nghị.

Theo tin ở Bắc kinh hôm qua đây, thì vụ rắc rối ở Thanh đảo, hiện nay đã được tạm yên, vì bọn Lục chiến đội Nhựt chỉ đến giữ các xưởng tơ lụa của họ, chớ chẳng giám bọn hành việc gì tại đây nữa.

Nhà đương cuộc Trung Nhựt đã bắt đầu lo điều đình vụ nầy; chưa biết rồi đây họ sẽ giải quyết với nhau bằng cách nào, cho êm thuận tạm được.

PHÁP

Hạ nghị viện thảo luận về chánh sách Ngoại giao

Paris, 5-12 — Sớm hôm nay Hạ nghị viện thảo luận về chánh sách ngoại giao. Ông Kérillis trách chánh phủ sao có cung cấp binh khí cho Chính phủ Bình dân Tây ban nha. Ngoại giao Tổng trưởng Delbos bác cả các chứ số, của ông Kérillis trương ra.

Ông Kérillis khen ngợi lòng ái quốc của ông Delbos đã cố sức giữ cho cuộc xung đột kia không tràn lan ra. Ông lại công nhận tình hình có khá hơn từ sau hai bài diễn văn của ông Eden (Ngoại trưởng Anh) và Roosevelt (Tổng thống Mỹ), nhưng, ông tuyên: « điều quan hệ hơn hết là phải giữ thế nào cho đừng có nội chiến ở nước Pháp, Hitler đương mong thấy có nội chiến ở nước ta... »

Ông Ybarnégaray nhắc lại các bài diễn văn của Hitler, Mussolini và Litvinoff (Ngoại trưởng Nga) và nói: «Phải tẩy trừ các sự chia rẽ giữa chúng ta để tỏ cho thế giới biết rằng trước sự nguy hiểm gì chúng ta cũng biết đồng lòng hiệp sức như ai... Thái độ trung lập đối với Tây ban nha phải cho thiệt. Chỉ khi nào thiệt có giặc ở trong biên giới nước Pháp chúng ta mới có tiếng bàn bác giặc.

Ông Yvon Delbos cải chính lời ông Taittinger nói có 25.000 người Pháp sang đầu quân ở Tây ban nha. Ông Taittinger yêu cầu giữ thái độ trung lập đối với Tây ban nha và thân thiện với Ý.

Kế ông Flandin lên diễn đàn: « Tôi tán thành bài diễn văn của ông Delbos. Tôi về phái phản đối Chính phủ, nhưng vì chánh sách ngoại giao thì không thể lấy thành kiến mà xét được». Ông kết luận rằng ông sẽ bỏ thăm binh vực Chính phủ.

Sau cùng ông Thorez tuyên bố rằng đảng cộng sản không tán thành thái độ trung lập đối với Tây ban nha nhưng vì lòng muốn cho chiến tuyến bình dân khỏi bị rã rời nên không bỏ thăm phản đối.

Paris, 6-12 — Chính phủ được 350 phiếu tín nhiệm chống với 171 phiếu phản đối.

Thủ tướng Léon Blum tuyên bố: «Chính sách ngoại giao của Chính phủ là theo hai nguyên tắc như sau nầy: một là đặt quyền lợi của nước Pháp trên hết cả, hai là nước Pháp không có quyền lợi gì lớn hơn sự hòa bình mà sự hòa bình của Pháp không có thể rời sự hòa bình của Âu châu được. Hòa bình cũng như chiến tranh không thể nằm trong các biên giới được. Một dân tộc muốn được hòa bình phải lo làm sao cho các dân tộc khác được hòa bình đã.

Phải xã hội, xã hội cấp tiến cho đến các phái cực hữu đều vỗ tay như pháo nổ, chỉ phái cọng sản ngồi yên.

Về việc Tây ban nha, Thủ tướng nói: «Tôi không có gì phải thêm vào bài diễn văn của ông Delbos cả. Thủ tướng lại nói rõ rằng Chính phủ chỉ nhìn nhận một chính phủ hợp pháp ở Tây ban nha là theo luật quốc tế; chính phủ quân binh chẳng những động đến chế độ dân chủ mà có hại đến cả cuộc hòa bình: «Không cần phải nói, ai cũng biết rằng tôi có tình riêng với nhiều yếu nhân trong Chánh phủ Bình dân Tây ban nha, nhưng tôi phải chủ trương chánh sách trung lập. Chỉ có chính sách ấy mới cứu vãng được sự hòa bình. Và chăng, nếu chính phủ cần phải ngăn việc lập chính phủ quân binh ở Tây ban nha, thì chỉ một việc lập lại sự buôn bán binh khí cũng chưa chắc là đủ như phái cọng sản đã tưởng».

Một cuộc mất tín

Paris, 7-12 — Có cuộc mất tín vận động cất lệnh cấm đưa binh khí sang cho Chính phủ Bình dân Tây ban nha. Nguyên tắc nghị viên cọng sản Cachin tuyên bố rằng Chánh phủ không bày giải đủ lý do của chánh sách bất can thiệp.

Một người hô: «Đảng cọng sản phải nắm lấy chính quyền». Ông Cachin tuyên bố rằng đảng cọng sản vẫn không từ việc ấy, nếu thời thế bức xúc, để thi hành một chánh thể khác hẳn với chánh thể hiện thời, nhưng hiện bây giờ thì còn phải hiệp tác với ông Léon Blum đã.

Trong số các diễn giả tán thành việc cất lệnh cấm chở binh khí sang Tây ban nha có mấy ông Zyromski, Marceau-Pivert (xã hội) và Archimbaud (xã hội cấp tiến).

ANH

Vua Edouard VIII thối vị chăng?

Londres, 4-12 — Người ta vẫn nói rằng việc vua Edouard VIII thối vị là việc không thể tránh được.

Tất cả quốc dân đều có thiện cảm với vua, nhưng đều nhận rằng không thể nào đặt mối hạnh phúc riêng của vua lên trên các nguyên tắc dân chủ được. Nếu có cách giải quyết thế nào cho Vua giữ ngôi được, thì quốc dân được thỏa nguyện lắm. Trái lại nếu vua Edouard VIII trở lại công tước Cornouailles, thì sẽ được quốc dân mến yêu một cách mà thuở nay chưa ông hoàng nào được.

Londres, 5-12 — Trước điện Buckingham có tờ yết thị rằng các khoản chính thức giao ước của vua đều hủy bỏ. Đến thứ ba, vua phải đi thăm các miền công nghệ ở phía Bắc trong hai ngày.

Londres, 6-12 — Về vụ tối thối giữa vua Edouard VIII và Nội các chưa thấy giải quyết ra sao cả.

Ông Churchill bênh vực vua, yêu cầu hoãn một thời kỳ để cho vua suy nghĩ lại. Ông nói: «Nếu Vua phải thối vị lập tức, thì không khỏi có điều nguy hại đến nền quân chủ, mặc dầu người kế vị là ai. Và vua có đã khởi việc gì không theo ý Nội các, thì Nội các cứ từ chức chớ không có quyền ép buộc hoặc khuyên nhủ vua điều gì hết».

Ông Attlee lãnh tụ đảng lao động, cải chính tin nói Thủ tướng Baldwin khuyên ông đừng lập nội các khác, nếu Nội các hiện thời từ chức.

Cannes, 6-12 — Bà Simpson đã đến Cannes hôm qua khi 23 giờ 45. Có hai người cảnh binh Anh giúp sức, bà cố trờ các nhà viết báo.

Londres, 7-12 — Tại Hạ nghị viện, Thủ tướng Baldwin tuyên bố rằng Chính phủ muốn để rộng thì giờ cho Vua suy nghĩ mà quyết định một điều quan hệ trực tiếp đến hạnh phúc riêng của ngài cả đến quyền lợi của thần dân Anh.

TÂY BAN NHA

Nội loạn

Hendaye, 6-12 — Trên mặt trận được yên tịnh, tuy có đôi cuộc ném bom trên kinh thành Madrid, nhưng tuồng như không thiệt hại gì lắm.

Quân Chánh phủ Bình dân vẫn tiến vào miền Asturies và Basque. Quân Basque đã lại 85 người chết gần Mondragon.

Loạn quân đánh miền Burgos nhưng bị thất bại và thiệt hại rất nhiều. Nhưng theo lời họ thì tình hình rất lợi cho họ và họ đương ném bom xuống Madrid.

Madrid, 7-12 — Ngày hôm qua được yên tịnh. Nhưng chắc sẽ có cuộc tổng công kích của loạn quân, vì trụ binh Đức đã đến nơi rồi.

23 chiếc máy bay của Chánh phủ đánh đuổi 14 chiếc máy bay ném bom của Đức đương bay trên Madrid.

Chuyện ngắn

LÝ-ĐỂ-ẨN

Kính tặng hương hồn người bạn thiếu niên đã sống trên đất cả mảnh lực của ái tình và đã chết vì tận tâm với nghĩa vụ.

Nguyễn-sĩ-Huân

(Tiếp theo và hết)

Còn đây là bức thơ thứ hai:

«. . . . le 19 Octobre 193..

« Bạn Kiến-Tâm yêu mến,

« Đọc báo thấy tin bạn trốn sang Tân bị chính phủ Vân-nam bắt dẫn độ giao về xứ và hiện nay bạn bị đau phổi nên được đưa đến dưỡng đường nằm chữa bệnh. Ủa! thế sao trước đây tôi được tin bạn đã có chồng!? Tại sao lại có sự lạ lùng đến thế?! hay là. . . . Nhưng thôi, việc ấy đã đỏ sẽ hay. Bây giờ đều cần nhứt cho bạn là phải an dưỡng tinh thần, đừng lo nghĩ thái quá, thần kinh dễ bị xúc động. Sự kinh khủng ở tâm can cũng là cái lao nhọc nguy hiểm cho bệnh phổi. Mình cố vận động, bộ phổi phải hô hấp nhiều tất phải sinh từng cơn ho, không tốt. Bạn dưỡng bình tĩnh mà thuốc thang. Tôi cam đoan với bạn rằng bạn sẽ lành mạnh. Còn nói đến cái chết thì có gì đâu, nó đối với ta chỉ là cái kết liễu cho giấc mộng phù sinh. Sau khi hoạt động cạnh tranh để kiếm ra miếng cơm manh áo, loài người cần có lúc nghỉ ngơi vĩnh viễn để hình xác và trí não được yên ổn. Thân chết sẽ đưa ta về đâu, ta không cần biết, ta chỉ biết sự chết là kết quả của bao nhiêu năm lao lý. Buồn? buồn làm gì. Người ta họ phóng đãng ăn chơi, cái lòn nịnh hót, ta có chút lương tâm sao khỏi ngậm ngùi cho cái tương lai đen nghịt của nòi giống mình. Nhưng buồn hỏi có ích gì? Vả lại cái tuổi thanh niên có phải là cái tuổi để thấy nhân tình thế thái mà chán nản đâu?! Kìa! sau lưng bạn, một đám người đói khó, dốt nát, chúng ta nên tìm phương mở mang, giác ngộ cho họ. mình cũng cảnh như họ, mà hơn họ được cái may có hưởng được món học ít nhiều, mình có cái gánh dìu dắt bọn trẻ em, những tâm linh hồn còn trong sạch như bông, trong như ngọc kia sẽ là tương lai rất rực rỡ của tổ quốc. Đó là nghĩa vụ của chúng ta.

Bạn Kiến-Tâm! bạn đã hiểu thấu nỗi u tình của tôi rồi. Dấn thân vào đường đời đầy gió bụi, tôi còn phải rán bước qua khúc co hẹp gay go; mùi đời trần gian tôi phải nếm qua cho đủ mùi chua, cay, mặn, lạt. Dù ngày mai đây là ngày mà tôi sẽ hai tay buông xuôi để đi về một thế giới khác, hôm nay tôi vẫn còn vui vẻ sống để hoạt động làm việc, sống để yêu đời. . .

Bạn Kiến-tâm! người ta nói: «có đau khổ mới nên thanh cao». Bạn với tôi phải vui vẻ, sống đầy hy vọng, nhìn bước tương lai phải thấy nó rực rỡ như mặt trời lúc ban mai. . . Tôi bạn với bạn rằng khi nào tôi cũng vẫn là người bạn tâm giao của bạn. Bạn với tôi từ ngày còn cắp sách đi học cho đến khi ra gánh vác việc đời, tôi đã rõ chí hướng, tính tình của bạn. Ngoài bạn ra, tôi chưa tìm thấy người đàn bà nào có đủ lương tri, lương tâm, hiểu nghĩa vụ làm người. Tôi còn giữ lại tất cả những di tích về câu chuyện tâm giao của đôi ta khi xưa. Những di tích ấy gói chung với những bút tích khác, tôi còn giữ lại một cách thận trọng; tôi vẫn nhìn nhận những lý thuyết và lời khuyên nhủ của bạn đã phụ giúp tôi rất nhiều trên bước đường tiến thủ.

Ôi! thời gian đi vụt, 4 năm qua, tôi cách bạn bốn năm tuy nói ra thì dài mà chung qui sao nó ngắn ngủi đến thế!

Bạn Kiến-tâm! bạn đau ốm mà tôi thì quan hà cách trở, khó nỗi đi lại viếng thăm, nhưng qui hồ bạn còn nhớ tôi, tôi còn nhớ bạn, đôi ta cố rán đi. . . ngày sau được kết quả tốt, bấy giờ sẽ hay. . .

Bạn của Kiến-Tâm

Lý-đê-Ẩn

Anh nay đã ra người thiên cổ, kẻ viết bài nầy theo lời hứa cũ, chép hai bức thơ trên lên đây để cho ai là người bạn xa xăm của anh biết thì nhận lấy và có phụ chép thêm một đoạn đời mà anh đã sống và chết với bản không khi lặng lẽ u linh và bí mật.

Ng.-s.-H.

BÁ = TƯỚC MÔNG = THẾ = TÔN

(LE COMTE DE MONTE-CRISTO)

PHÁP - QUỐC LỊCH - SỬ TIỂU - THUYẾT

Tác - giả: Alexandre Dumas — Số 117 — *Dịch - giả:* Nam-Sơn

— Bạn có biết các nhân vật trong truyện ấy giàu hay nghèo không? Một tên mi của họ bỗng dưng hóa ra viên ngọc quí, biết đâu? Thấy bọn chài, ai không bảo là nghèo, nhưng thình lình chúng nó lại mở cửa một cái hầm bí mật, trong chồng chất không biết bao nhiêu là trân châu...

— Sao nữa?

— Bá tước Mông-thế-tôn của tôi cũng như bọn chài ấy: ngài có một hầm vàng, và có tên khác là Thủy-thủ Xim-ba.

Bô-sân hỏi:

— Bạn có thấy hầm vàng ấy sao?

— Tôi không được thấy, nhưng bạn Phờ-răng thấy rõ. Nhưng, phải nhớ, không nên nói đến chuyện ấy trước mặt ngài. Phờ-răng phải bịt mắt mới được vào đó, trong ấy có những người câm và đàn bà hầu hạ, đàn bà đẹp lạ lùng! Ấy là theo lời Phờ-răng thuật lại, nhưng tôi đoán chắc là không có đàn bà, vì là sau khi Phờ-răng nếm thứ mứt tiên gì rồi mới thấy đàn bà, có lẽ ảnh thấy tượng mà tưởng là người thiệt cũng nên.

Các khách ngồi nhìn An-be như muốn nói:

— Bạn điên hay là bạn muốn nhạo chúng tôi chơi đó?

Mát-xi-mi-liêng có vẻ suy nghĩ, nói:

— Tôi có nghe một thầy thủ già tên là Bê-nê-lông kể chuyện giống như chuyện bạn An-be kể đó.

— May quá, có bạn Mát-xi-mi-liêng, không thì có ai tin tôi.

Đờ-bờ-ray nói:

— Xin lỗi bạn, chuyện bạn kể đó thiệt là khó tin quá.

— Vì các đại sứ, các lãnh sự của bạn không bao giờ kể cho bạn nghe chuyện như vậy, mà họ có biết đâu mà kể, họ có thì giờ đâu mà tìm biết chuyện nầy chuyện nọ, họ chỉ lo có một việc là bóc lột đồng bào họ đi du lịch thôi.

— À, bạn giận sao? bạn công kích các tay thừa hành của chúng tôi. Bảo họ làm thế nào được chớ, mỗi ngày nghị viện mỗi xớt bớt lương hướng của họ, đến nỗi bây giờ tìm không ra người chịu đương cái gánh ấy. An-be, bạn có muốn làm đại sứ không? Tôi sẽ xin bổ bạn sang Công-tăn-ti-nốp.

— Không, không!

Đờ-bờ-ray bèn nói:

— Các bạn đã thấy chưa?

— Phải, nhưng những việc ấy không thể chứng rằng bá tước của tôi không sống thiệt.

— Ai cũng sống cả.

— Ai cũng sống, nhưng không phải ai cũng sống đồng cảnh như nhau, không phải ai cũng có nô lệ câm, những hang hầm rực rỡ không khác gì dinh thự một ông hoàng, những ngựa đáng giá sáu nghìn quan mỗi con; không phải ai cũng có tình nhân người Gờ-rét đâu.

— Bạn có thấy người tình nhân Gờ-rét của bá tước Mông-thế-tôn sao?

— Có lắm, tôi thấy người, tôi lại nghe tiếng người nói nữa; thấy người trong trường hát Van, nghe tiếng người nói hôm ăn tiệc tại nhà bá-tước.

— Con người kỳ dị của bạn cũng biết ăn sao?

— Ngài cũng ăn như chúng ta đây một thứ, có điều ăn ít lắm đấy thôi.

— Để rồi bạn sẽ biết, bạn lầm ma quỉ rồi đấy.

— Rõ giống ý kiến bà bá tước G... Nhưng tôi, tôi nhứt định không tin theo như thế.

Bô-sân nói:

— Bà bá tước nói có lý đấy, quả là ma quỉ, nhứt định là ma quỉ!

Đờ-bờ-ray thêm vào:

— Mắt sáng, trán cao, nước da mét, râu đen, răng trắng và nhọn, ăn nói rất mực lịch sự?

Mọt-xép trả lời:

— Phải, phải đấy. Một hôm tôi cùng ngài ngồi xem hành hình một phạm nhân, tôi nghe lạnh cả mình, choáng váng cả mặt, không phải vì hãy cách hành động của tên đao phủ thủ, không phải nghe tiếng rên siết của phạm nhân, mà lại là vì nghe ngài kể các cách hành hình của các dân tộc một cách rất tự nhiên.

Bô-sân lại hỏi:

— Người có giắc bạn vào Cô-li-dê mà hút máu bạn không?

— Hay là sau khi cứu bạn khỏi tay bọn cướp, người có bắt bạn ký giấy nhường linh hồn của bạn cho người không?

An-be có hơi nóng mặt nói:

— Các bạn cứ việc nhạo báng, cứ việc nhạo báng. Tôi nhìn các bạn, rồi nhớ lại bá tước, thì tôi phải nhận như là không đồng giống.

Bô-sân nói:

— Tôi lấy điều ấy làm tự đắc.

Sa-tô Rô-nô thêm:

— Vậy ông bá tước Mông-thế-tôn của bạn là một công tử, trừ khi ông giao thiệp với đảng cướp ở Ý?

Đờ-bờ-ray la lớn lên:

— Không có đảng cướp Ý!

Bô-sân thêm:

— Không có ma quỉ!

Đờ-bờ-ray lại thêm:

— Cũng không có bá tước Mông-thế-tôn. An-be, mười giờ rưỡi rồi kìa.

Bô-sân phụ họa:

— Bạn hãy nhận rằng bạn mơ, rồi chúng ta lại bàn ăn cho rồi.

Ngay khi ấy chuông rung chuyển. Tiếng chuông chưa giứt thì Gẹt-manh đã đẩy cửa bước vào báo:

— Có bá tước Mông-thế-tôn đến!

Tất cả khách trong phòng đều giựt nảy mình; An-be cũng không khỏi có cái cảm giác thình lình.

Không nghe tiếng xe ngoài đường, không nghe tiếng người đi trong phòng ngoài; đến cửa mở cũng không có tiếng động.

Bá tước bước tới đứng ngay trước cửa, ăn bận rất đơn giản, rất đứng đắng và rất đẹp mắt.

Bá tước giạt chừng ba mươi lăm tuổi, và điều ai nấy đều lấy làm lạ, là hình dung ngài đúng y như Đờ-bờ-ray đã tả.

Bá tước miệng mỉm cười, chưa bước vào phòng khách; đi thẳng lại chỗ An-be; An-be cũng bước tới đưa tay bắt lấy tay ngài. Bá tước lên tiếng trước:

— Tuồng như có một vị vua nào đó đã nói: làm đúng thời là phép lịch sự của nhà vua. Nhưng các nhà du lịch, dầu có lòng muốn làm đúng thời cho mấy cũng không làm được. Đi đến những năm trăm dặm đường, thế nào cũng không khỏi có điều trở ngại. Vậy tử tước hãy thứ lỗi cho tôi, vì tôi đến trễ vài ba giây đồng hồ gì thì phải.

(Còn nữa)

THUỐC MỚI TÌM

CHẾ ĐẶNG, HẾT SỨC CÔNG HIỆU

1. — Nhức mỏi, đau gân, nhức xương, phong tê và bại xuội

Là tại khi huyết suy nhược hay là kinh lạc khô khan, bón rít, cũng cảm phong hàn thấp mà sanh ra :

a) Nhức mỏi cùng mình, trong xương hay là trong gân.

b) Tê bại nửa thân mình, bên tả hay là bên hữu.

c) Hoặc hai chân bại xuội nhức mỏi đi đứng không đặng.

d) Hoặc hình khô nhục thắc, đầu gối lớn ống quyển nhỏ đau nhức khó chịu.

e) Hoặc đau đầu voi, sưng mắc cá thốn dưới bàn chân, tay chân rung yếu.

f) Hoặc bởi gốc độc bịnh phong tình nhập vào xương cốt, đau cùng tất léo, nhức cả châu thân, tay chân bại xuội.

g) Hoặc đàn bà khi sanh đẻ uống thuốc phá huyết thái quá hay là sản hậu cùng là tiểu sản khi huyết suy kém mà sanh ra nhức mỏi tê bại, nên dùng thuốc :

TAM HƯƠNG THÔNG VỆ HOÀN số 32

Mỗi hộp 0$80 uống năm lần, hết sức công hiệu

2. — Trệ khí hay là sưng dái

a) Bởi mắc bịnh phong tình (nhứt là lậu) chưa dứt tuyệt, hay là dùng thuốc công phạt thái quá, thận suy đi đứng nhiều, làm công chuyện mệt mà sanh ra.

b) Bởi chơi cách thả dâm, hoặc bị cấm dục lâu quá cũng dâm dục thái quá mà sanh ra.

c) Bị đánh, bị đá hay là bị đụng chạm vào cùng người yếu đuối làm việc nặng nề, mệt nhọc, như đá banh, đi xe máy, chạy bộ mà sanh, nên dùng thuốc :

TRỆ KHÍ số 31

Mỗi hộp 0$80 uống bốn lần sẽ hết liền

3. — Đàn bà làm băng cùng có tháng giây dưa không dứt hay là tước đi tước lại

Như băng huyết máu ra xối xả dầm dề hay là có đường kinh giây dưa năm mươi ngày không hết, hoặc hết rồi tước đi tước lại, trong mình mệt nhọc, bần thần, đau lưng, đau bụng, ăn không biết ngon, tay chân nhức mỏi, nên dùng thuốc :

PHỤ NỮ SANH TÂN HOÀN số 26

Mỗi hộp 1$00 sự công hiệu thấy liền trước mắt

4. — Bảo lành không đau bụng, không hư thai, sau đứa nhỏ đặng mạnh mẽ

Mới thọ thai, hay ói mửa, ăn uống không biết ngon hoặc thai yếu bụng trằng rang da bụng, tay chân mệt mỏi, bần thần, đau lưng, rang tức hay là trước kỳ có thai mà tiểu sản, nhiều lần nuôi không đặng, hoặc có thai trợt té hay với lấy vật chi thai động hoặc trệ, nên dùng thuốc :

THIÊN TIÊN BẢO DỰNG HOÀN số 24

Mỗi hộp. . . . . 1$00

Uống đặng 5 ngày chẳng những là trị được mấy bịnh kể trên mà lại bổ khí huyết thêm sức lực đến lúc chuyển bụng ít đau, tử - cung được trơn và nở (dễ nẩy) không đều gì trắc trở sau đứa nhỏ đặng mạnh mẽ, không èo uột, không nổi sài và ghẻ chốc.

NHÀ THUỐC

ONG-TIÊN

TỔNG - CUỘC Tél. 20.773

Số 82 84-86 88 90-92, rue P. Blanche prolongée, Phú-nhuận -:- SAIGON

CÓ BÁN LẺ KHẮP CÁC NƠI, CHẠY RẤT MẠNH MẼ

CÁCH ĐIỀU-TRỊ THEO PHƯƠNG NỘI-ẨN để chữa

BỆNH GIANG-MAI

bằng thuốc hình

SIGMARGYL

Thuốc SIGMARGYL trắc có ba thâm hiệu đã thí nghiệm về Bịnh Giang-Mai, thuốc SIGMARGYL này chữa ngay ở màn và ở các nơi bệnh chứng tổn-thương, cả các thời-kỳ của bệnh Giang-Mai. Không quan-ngại gì, không tổn-hại gì đến tì vị, thuốc này là một thứ thuốc trắc hay, có các tay thầy thuốc chuyên-môn chứng-thực và lại có công-hiệu :

THAY DUOC THUOC TIEM

Chế ra tại LABORATOIRE CHIMIOTHÉRAPIQUE số 2, Place du Théâtre-Français, PARIS

Thuốc SIGMARGYL bán tại các hàng bào-chế tây ở thuộc-địa.

à Huế : Pharmacie IMBERT

Dĩa hát Phước-Cương mới

XUẤT-BẢN TRONG THÁNG JUIN 1936

Dĩa cô Năm Phỉ giá chỉ có 2$00

Máy hát «DOUGLUS» có 18 kiểu khác nhau :

Modèle 100, bán rao hàng.	12$00
700, hát 1 mặt rưỡi dĩa.	15.00
965, hát được 3 mặt dĩa.	18.00
565, hát 3 mặt dĩa có máy ngừng. . .	20.00
1000, có máy ngừng, hát 3 mặt dĩa, kiểu thật đẹp. . . .	24.00
Dĩa ca Huế. Ả-đào, chèo cả -lương	2.00
— hát Quảng-đông, dĩa Triều-châu	1.80
— hát Tây, dĩa đàn khiêu-vũ	1.80
— đờn Tàu, điệu khiêu-vũ	1.80
— đờn hát điệu khiêu-vũ Nhật-bổn	1.80
— đờn ngũ-âm, dĩa hát Lào	1.80

Quí ngài mua hàng gởi lãnh-hóa giao-ngân khỏi chịu cước phí. Có mục-lục máy và dĩa hát 1936.

LÊ - VĂN - TÀI

Agent exclusif des Disques et Phonos

82, Rue Georges Guynemer

SAIGON

AU BON PASTEUR!!

Au Bon Pasteur là một thứ laine tốt nhất thế-giới, nhà Máy dệt An-Thành năm nay dùng toàn laine «Au Bon Pasteur» để làm áo pullover, lại mới chế ra kiểu pullover «Doctorat le Major» và kiểu pullover «Au Bon Pasteur» đều bán có 3$50 một cái, «Mondia» 3$20, «Doctorat» 2$90, «Fantasia» 2$80, «Sollar» 3$00 ; áo chemisette «Avia» 0$75, chemisette «Elégant» col élastique 0$90, áo cao-su đen đi mưa kiểu Tranco-Lux» imperméable 4$50, kiểu «Tranco-Lux» croisé 6$00, kiểu «Tranco - Lux» paraverse 5$50.

Áo laine con nít có tay giải đủ màu rất đẹp, mới đẻ đến 6 tháng 0$90 ; 1-2 tuổi 1$20 ; 3-4 tuổi 1$40; 5-6 tuổi 1$60; 7-8 tuổi 1$80; 9-1o tuổi 2$00; 12-13 tuổi 2$30; 14-15 tuổi 2$90.

Các bà các cô quí phái mới dùng áo laine kiểu «Doctorat» mode 3$2o, kiểu «Mondia» mode 3$1o, hai thứ áo ấy có thể làm tăng vẻ xuân-sắc người lịch sự, nhất là các cô gái tân-thời.

AN-THÀNH

N° 41, Phố hàng Đào, N° 41

HANOI

CON MẮT NHÀ KHOA HỌC VỚI CHỊ EM XÓM BÌNH KHANG

Những việc bí mật từ xưa nay, những điều mới lạ trong thiên hạ, không bao giờ lọt dưới con mắt của nhà thông thái đem khoa học ra để tìm biết. Ấy là con mắt nhà khoa học, chớ con mắt tầm thường ít tinh đời của tôi, tôi đã khổ vì nó mà phải lâm lụy.

Ra đàng thấy một người trong phái chị em ở xóm Bình-Khang cũng khoát bộ áo tân thời, trông cái hình hài tầm thước, da mặt cũng trắng mịn, vì đã dồi phấn TOSIKO, rồi một cái liếc tình từ đưa tâm hồn tôi vào trong cảnh mơ mộng, tôi sung sướng gặp được người yêu, tôi có ngờ đâu, sau khi gặp gỡ, tôi phải chịu các khoản phí như tiền phòng, tiền mua phấn TOSIKO và các khoản tiền khác,... lại khổ hơn nữa tôi phải tốn thêm tiền mua SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN của nhà thuốc ÔNG TIÊN, vì sau mấy ngày gặp gỡ, tôi mắc phải bịnh phong tình rất trầm trọng, tôi tìm đến người yêu để hỏi thử thì nàng hồng đã bay bổng vào «Dispensaires» rồi, còn đâu tìm thấy.

Tôi nhờ SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN đem lại cho tôi sự khỏe mạnh lành được bịnh phong tình gớm ghê và được thêm một bài học trong tình trường, nên bây giờ mỗi khi gặp chị em thì ngâm câu Kiều của Nguyễn Du để giữ mình :

Sông sâu còn có người dò,
Lòng người nham hiểm biết đâu mà dò.

HOÀNH-SƠN

NOTA. — PHỤ NỮ SANH TÂN HOÀN, hiệu ÔNG-TIÊN hết sức hiệu nghiệm vì nếu có tháng giây dưa không dứt hay là dứt rồi còn tước đi tước lại dùng nó thì tuyệt ý ngay.

Một đều từ biệt a-phiền

Các anh em cũng nên nghe tôi là một đều vui vẻ trong gia đình. Chính tôi cũng đã NGHIỆN HÚT trong 15 năm, đi đến đâu cũng thấy nhiều người chê bai, mà tôi cũng dùng nhiều thứ thuốc cai rồi, mà vẫn không cai bỏ được. Vậy tôi xem báo thấy HOÀNG-VĂN-ẤP, 67 Phố Ninh-Xá, Bắc-Ninh có bán thứ thuốc CAI NHA-PHIẾN giá 1$00 1 lọ, thì tôi tức thì gởi mua về dùng thử, thì bây giờ tôi đã bỏ được rồi, trong người vô bệnh, vẫn khỏe mạnh như thường. Vậy tôi có mấy lời đăng lên đây, trước là cảm ơn ông chủ hiệu HOÀNG-VĂN-ẤP, sau nữa xin các anh em cũng nên nghe tôi, nếu định bỏ thì chỉ dùng thuốc cai nha-phiến Hoàng-văn-Ấp là bỏ được, chớ nghiện hút chẳng ích gì, mất nhiều tiền, người lại xấu, đi đến đâu nhiều người khinh bỉ, mà trong gia đình bao giờ cũng không được vui vẻ vì mình !

ĐẶNG-ĐÌNH-CHỮ *Maréchal Foch* -:- *VINH*

NHÂN-TẠO-HUYẾT

BỔ-HUYẾT—SÁT-TRÙNG

Vô-dương thân-thể — Lọc sạch máu bẩn. Làm cho khí-huyết sung-túc — Công dụng đặc-biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng sài, lở, ghẻ — Gia sự yếu rề ít ăn, mạnh sao — Đàn bà có mang tăng an thai — Ở cữ dùng chóng đỏ da, mau trẻ lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nửa tá 7$50

CHỦ

CỐ-TINH BỔ-THẬN

THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ Di-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khi sợ phải : đau lưng, mỏi gối, mắt hoa, tai ù, đầu váng, cổ họng ráo, môi khô — Đêm nằm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi liên miên, chiêm-bao mộng-mị vẩn vơ.... Dù nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc này là được khỏi hẳn

Mỗi ve 1$00 — Nửa tá 5$00

Hai thứ thuốc này nổi tiếng khắp Đông-Pháp, ngoài những bức thơ minh-tạ đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI ban theo thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau :

« . . . . Thuốc này lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí, « trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương pháp bào chế Thái-« tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng sức « khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouge du sang) tươi tốt « trong sạch, và sát trừ được vi trùng lậu, giang mai ».

Trích dịch đoạn ngài chứng nhận thuốc CỐ-TINH BỔ-THẬN :

« . . . . Thuốc này không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu « rất quí như SÂM một ong v. v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

Núi Ngự sông Hương có thú chi vui...

Dĩa hát

điệu Huế

TUYỆT-DIỆU đến bực nào,

Quí ngài đã rõ.

Nay xin giới thiệu thứ máy hát mới về, giáng đẹp, trên nắp để được 8 dĩa, đi đâu mang theo rất tiện, chạy hết dĩa máy tự đứng, giây thiều lớn (22mm)

mà giá chỉ có **12$.** *Cũng có thứ thường giá* **7$** *và* **9$.**

Mme H. Richard, 87, *rue Gia-long,* **HUẾ**

ĐẠI - LÝ Ở TRUNG - KỲ

máy và dĩa hát BEKA

Các thứ đờn tây của hiệu COUESNON - Paris

Có cả máy chụp hình và ciné bán giá như bên Pháp

CATALOGUES biếu không

ĐÃ SINH RA KIẾP Ở ĐỜI AI KHÔNG PHÒNG-TÍCH LÀ NGƯỜI VÔ DUYÊN

[illegible]

PHÒNG-TÍCH

THẦN-DƯỢC « CON CHIM »

[illegible]

VÕ-ĐÌNH-TÂN

Ân-tứ Kim-tiền 1936

178 bis, Lachtray -:- HAIP

Đại-lý các tỉnh Trung-kỳ:

HUẾ : [illegible]
TOURANE : [illegible]
NHATRANG : [illegible]
PHANTHIẾT : [illegible]
QUINHON : [illegible]
QUANGNGAI : [illegible]
SOCTRANG : [illegible]
VINH : [illegible]
VIENTIANE : [illegible]
THAKHEK : [illegible]
LUANGPRABANG : [illegible]

Các tỉnh khắp Trung-Nam-Bắc có đại-lý.

BỌ BA!...

MUỐN: TỐT, LỢI, RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG :

1) DẦU XĂNG (ESSENCE)

2) DẦU NHỚT (HUILE)

3) MỠ (GRAISSE)

S — SHELLCOOL
H — SHELL A CYL
E — HUILE SHELL
L — GRAISSE SHELL
L

Có dùng mới biết; biết chắc dùng mãi.

Đâu đâu cũng sẵn có

SHELL

PHẢI LO ĐẾN TÍNH-MỆNH

Hạ thu giao tiết, chính là lúc người ta sinh bệnh sốt nóng cảm gió

THỐI NHIỆT TÁN ĐẠI - QUANG

là thứ thuốc để trừ các bệnh cảm mạo sương gió, sốt nóng, sốt rét, nhức đầu, trúng hàn, trúng thử, công hiệu hơn hết mọi thứ thuốc khác, cam đoan trong năm mươi phút kiến công

ĐẠI - QUANG - DƯỢC - PHÒNG

TỔNG - CUỘC : 27, Boulevard TỔNG - ĐỐC - PHƯƠNG, CHỢ - LỚN — PHÂN - CUỘC : 29 PHỐ HÀNG NGANG — HANOI

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

Directeur Gérant : HUỲNH-THÚC-KHÁNG